

Rapport

Een onverwachte wending

Een onderzoek naar geweldgebruik door een hondengeleider.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de politiechef van de regionale eenheid Zeeland-West-Brabant **gegrond**.

Datum: 16 februari 2016

Rapportnummer: 2016/016

AANLEIDING

Op 7 mei 2014 werd een ramkraak gepleegd op een supermarkt. De vermoedelijke dader(s) vluchtten weg in een auto. Politieambtenaren S. (hondengeleider) en P. die samen in een politieauto zaten, zien op enig moment een auto die aan de beschrijving van de vluchtauto voldoet en zetten daarop de achtervolging in. De diensthond van S. zit daarbij in een speciale kooi in de politieauto. Tijdens de achtervolging stopt verzoeker zijn auto plotseling waarna hij uitstapt. Vervolgens wordt verzoeker met gebruik van fysiek geweld aangehouden door S. die daaropvolgend weet te voorkomen dat zijn niet aangeliijnde diensthond verzoeker bijt.

Naar aanleiding van dit voorval diende verzoeker een klacht in bij de politiechef van de eenheid Zeeland-West-Brabant. De politiechef achtte verzoekers klacht niet gegrond. Omdat verzoeker zich hier niet mee kon verenigen, verzocht hij de Nationale ombudsman om een onderzoek.

Onderzoek Nationale ombudsman

Verzoeker was het niet eens met het oordeel van de politiechef en verzocht de Nationale ombudsman de zaak te onderzoeken. De ombudsman stelde een onderzoek in en formuleerde de klacht als volgt:

Verzoeker klaagt erover dat hij door een ambtenaar van de regionale politie eenheid Zeeland-West-Brabant op 7 mei 2014 met geweld is aangehouden, door hem naar de grond te werken en een knie tegen zijn oor te duwen.

BEVINDINGEN

Op basis van de informatie die tijdens het onderzoek is verzameld, heeft het Nationale ombudsman het volgende beeld gekregen van de situatie.

Politieambtenaar S. krijgt via de meldkamer door dat er net een ramkraak is gepleegd en dat daarbij een blauwe Opel Kadett is weggereden. S. en zijn rijder P. zetten hun auto langs de kant van de weg en kijken uit naar deze verdachte auto. Op een gegeven moment zien ze een auto die, nadat ze erachteraan gingen rijden, enorm zijn snelheid verhoogt en daarbij erg gevaarlijk weggedrag vertoont. Op enig moment stopt deze auto geheel onverwacht en springt de bestuurder (naar later bleek verzoeker) eruit. S. besluit in een split-second om het vluchtluk van de kooi waarin zijn diensthond zit, te openen zodat zijn diensthond de vrijheid krijgt om via de voorstoelen de auto zelfstandig en onaangeliijnd te kunnen verlaten. Na het openen van dit vluchtluk verlaat S. zijn auto en begeeft zich in de richting van verzoeker van wie hij verwacht dat die zich verder te voet aan zijn aanhouding zal proberen te gaan onttrekken.

S. heeft op dat moment echter geen zicht op zijn diensthond die nog niet uit de auto is gekomen maar wel de mogelijkheid daartoe heeft omdat hij niet-aangelijnd is en het autoportier nog openstaat. Plotseling draait verzoeker zich echter om. S. realiseert zich op dat moment dat zijn diensthond altijd snel achter hem aan uit de politieauto komt. Waarschijnlijk weet hij dat omdat er binnen de eenheid op een dergelijke inzet wordt getraind. S. ziet zich op dat moment voor een dilemma gesteld omdat hij enerzijds verzoeker moet aanhouden en anderzijds moet voorkomen dat zijn niet-aangelijnde diensthond verzoeker zal gaan bijten. S. ziet zich daardoor genoodzaakt om verzoeker direct bij zijn nek te pakken en hem in een beweging met kracht naar de grond te brengen en daarna verzoeker op de grond te fixeren middels het plaatsen van zijn knie tegen de nek van verzoeker. Vervolgens lukt het S. om zijn naderende diensthond bij diens halsband te pakken en naar zich toe te trekken waardoor hij weet te voorkomen dat verzoeker ongewild wordt gebeten.

1. RELAAS VAN VERZOEKER

Verzoeker is op 7 mei 2014 door de politie aangehouden op verdenking van een inbraak bij een supermarkt. Volgens verzoeker is hij uit zijn auto gestapt met zijn handen omhoog en daarmee in het zicht (van de politie). Hierna heeft hij zijn handen op het dak van de auto gelegd en zijn benen gespreid zodat hij kon worden aangehouden. Hij heeft zich niet tegen zijn aanhouding verzet. Desondanks heeft politieambtenaar S. hem bij zijn keel gepakt en naar de grond gewerkt. Vervolgens werd hij met zijn hoofd tegen de grond geduwd en kreeg hij een knie tegen zijn rechteroor. Verzoeker stelt dat hij na zijn insluiting in een politiecel, is bezocht door een forensisch arts. De arts zou aan verzoeker hebben meegedeeld dat zijn oor gekneusd zou zijn.

Volgens verzoeker heeft politieambtenaar S. het door hem gebruikte geweld ten onrechte niet in het proces-verbaal van bevindingen opgenomen. Verzoekers raadsman stelt zich op het standpunt dat verzoeker niet naar de grond had mogen worden gewerkt en verwees daarbij naar pagina 59 van het rapport 'Verantwoord politiegeweld' dat de Nationale ombudsman in 2013 heeft uitgebracht. Als er al geweld noodzakelijk was geweest dan had kunnen worden volstaan met het aanwenden van minder ingrijpend geweld. Bovendien is er ook geen waarschuwing aan het geweldgebruik voorafgegaan. Het tweemaal plaatsen van de knie tegen verzoekers oor, acht de raadsman van verzoeker buitenproportioneel.

2. RELAAS VAN POLITIEAMBTENAREN S. EN P.

De politieambtenaren S. en P. hebben hun bevindingen vastgelegd in een proces-verbaal van bevindingen. Daarnaast heeft S. het door hem aangewende geweld gemeld bij zijn meerdere. Verder hebben P. en S. tijdens de interne klachtenprocedure en tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman een verklaring afgelegd. De bevindingen en verklaringen van deze twee politieambtenaren komen in grote lijnen overeen en kort samengevat op het volgende neer.

Voor P. was het de eerste keer dat hij met een hondengeleider (S.) mee reed. Om die reden stelde hij aan S. allerlei vragen over het werken met een diensthond. In dat kader hadden ze de afspraak gemaakt dat wanneer de diensthond zou worden ingezet, P. niet tussen S. en de hond in moest komen te staan.

Tijdens het rijden ontvingen P. en S. van de meldkamer de melding dat er een ramkraak was gepleegd bij een supermarkt en dat daar een blauwe Opel Kadett was weggereden. Vanaf de plaats waar ze geparkeerd stonden, zagen ze opeens twee koplampen van een auto op zich afkomen die vervolgens een landweg insloeg. Zij reden achter deze auto aan om een controle uit te voeren. Vervolgens namen ze waar dat de auto enorm zijn snelheid verhoogde. S. schakelde daarop de sirene en het zwaailicht aan. Hierop zette P. en S. de achtervolging in waarbij met snelheden van 160 km/uur werd gereden. P. en S. wisten op dat moment nog niet dat ze achter verzoeker aan reden. Wel zagen ze dat het een blauwe Opel Kadett was. Verzoeker reed als een gek en reageerde ook niet op de rode stoptransparant die S. had aangezet. Vanwege de absurd hoge snelheden en het gevaarlijke rijgedrag heeft S. een paar keer op het punt gestaan om de achtervolging af te breken. Op een gegeven moment reden ze de bebouwde kom van de gemeente K. binnen waar verzoeker met een snelheid van 100 km/u reed waar maximaal 30 km is toegestaan.

Enmaal in de bebouwde kom zagen P. en S. dat de auto van verzoeker geheel onverwacht ineens tot stilstand werd gebracht. Volgens P. vloog het bestuurdersportier van verzoekers auto open terwijl deze auto nog niet geheel stil stond. S. maakte in reactie daarop een noodstop en in dezelfde tijd waarin hij vol op de rem trapt, trok hij achter zich het vluchtluik van het hok open waarin zijn diensthond zat. S. deed dit omdat hij op dat moment in de veronderstelling verkeerde dat de verdachte er te voet vandoor wilde gaan en de daar aanwezige brandgangen in zou vluchten. S. voelde zich door de situatie gedwongen om te handelen.

P. zag dat verzoeker tijdens het uitstappen zijn gezicht en borst richting hen richtte en zijn handen op schouderhoogte dicht bij zich had. Op dat moment was het niet duidelijk of verzoeker wapens bij zich droeg of in zijn hand had. P. bevond zich op dat moment op een afstand van tien tot 20 meter van verzoeker vandaan. P. zag dat S. in de richting van verzoeker liep en dat verzoeker in hun richting kwam lopen. Volgens P. heeft verzoeker zeker niet zijn handen omhoog gehouden en ook niet op het dak van de auto gelegd.

S. deed het portier van zijn politieauto open en rende in de richting van de auto van verzoeker. P. bleef even achter het autoportier van de politieauto wachten omdat hij dat eerder met S. had afgesproken. P. had namelijk gezien dat S. het vluchtluik van het hondenhok had geopend en hield daarom even in om te kijken of de hond daadwerkelijk meteen achter S. aankwam.

Tijdens zijn sprint in de richting van verzoeker zag S. dat verzoeker totaal iets anders deed dan hij had verwacht. Verzoeker stapte namelijk uit zijn auto en nam een aantal versnelde passen in de richting van S. waarbij hij gelijktijdig zijn armen omhoog deed. S. had echter, gelet op de lange en gevaarlijke achtervolging, verwacht dat verzoeker er meteen te voet vandoor zou gaan. Hij wilde zijn diensthond daarom ter aanhouding inzetten. S. zet zijn diensthond niet-aangelijnd in als gebeurtenissen, die aan de inzet vooraf zijn gegaan, hier aanleiding voor geven. In het geval van verzoeker was er aanleiding omdat er sprake was van een ernstig feit, een ramkraak, en de bestuurder er

als een gek vandoor was gegaan en niet voldeed aan stoptekens van de politie. Volgens S. was er geen tijd om zijn diensthond aangelijnd achter uit de auto te halen. Hij was dan het zicht op de verdachte kwijt geweest. Ook was het geen optie om zijn collega P. als eerste de achtervolging te laten inzetten terwijl S. de diensthond uit de auto haalde aangezien P. dan tussen de diensthond en de verdachte in zou komen. Volgens S. kun je in zo'n geval de diensthond niet meer inzetten. S. was van plan om tijdens het achterna rennen de bestuurder (verzoeker) te waarschuwen voor de inzet van de politiehond. Als de bestuurder dan zou zijn gestopt met rennen dan zou S. de hond bij zich hebben geroepen en hem hebben aangelijnd.

Omdat S. wist dat zijn diensthond altijd snel achter hem aan de politieauto uitkomt, moest hij snel schakelen om te voorkomen dat verzoeker alsnog door zijn diensthond zou worden gebeten. Er was dus geen tijd om verzoeker rustig en zachtjes naar de grond te brengen. S. had verzoeker direct bij zijn nek beet gepakt en hem vervolgens naar de grond toe gebracht. Volgens P. gebeurde dat niet hard maar juist heel professioneel. Hierop plaatste S. zijn knie in verzoekers nek zodat hij zijn beide handen vrij had om zijn diensthond op te vangen zodat zijn diensthond niet bij verzoeker kon komen. Dit gebeurde in een split second. Hoewel het niet erg zacht is gegaan, was het niet zo dat S. verzoeker overdreven hard (disproportioneel) naar de grond heeft gebracht en tot tweemaal toe hard zijn knie op het hoofd van verzoeker zou hebben geplaatst.

Toen P. zag dat S. bij verzoeker was aangekomen, stond P. zijn collega S. bij aan de rechterkant van verzoeker. P. zag dat de linker arm van verzoeker nog vrij was en pakte die beet en paste vervolgens een armoverstrekking toe (N.B. De arm van een verdachte wordt gestrekt en vervolgens een halve slag omgedraaid zodat deze 'op slot' komt). Op het moment waarop P. verzoeker vasthield, zag hij de diensthond van S. (over de voorstoelen heen) de auto uitspringen en zijn richting opkomen. P. riep in reactie daarop naar S. dat de diensthond uit de auto kwam. P. zag dat S. zijn knie op de nek/hoofd van verzoeker legde zodat hij zijn diensthond kon tegenhouden. Terwijl P. de hond volgde, zag hij dat S. de diensthond bij zijn halsband pakte en naar zich toe trok. Volgens P. is daardoor voorkomen dat verzoeker door de diensthond zou worden gebeten. Hierna heeft P. verzoeker geboeid. S. lijnde de diensthond weer aan en heeft hem toen weer terug in het hok in de auto gestopt.

3. ADVIES VAN DE POLITIEKLACHTENCOMMISSIE

De politiekklachtencommissie woog in haar advies aan de politiechef de volgende omstandigheden mee. De melding van een ramkraak, de risicovolle achtervolging, de onbekende dader, de onzekerheid wat de intentie was van verzoeker toen hij stopte en de mogelijkheid dat verzoeker zou gaan vluchten op het moment waarop hij uitstapte. Volgens de politiekklachtencommissie bestonden er als gevolg daarvan op dat moment veel onzekerheden. Van politieambtenaar S. had naar het oordeel van de politiekklachtencommissie niet redelijkerwijs kunnen worden gevergd dat hij in de bewuste split second en tegen de achtergrond van de voorgeschiedenis tijdens de achtervolging, voorafgaand aan het door hem aangewende geweld en het inzetten van de diensthond, een

waarschuwing zou hebben gegeven. Dit mede ter bescherming van verzoeker en politieambtenaar P. Op grond van deze omstandigheden was de politiekachtencommissie van oordeel dat het door S. toegepaste geweld niet als disproportioneel moest worden aangemerkt en werd de klacht over het toegepaste geweld niet gegrond verklaard.

4. STANDPUNT POLITIECHEF

De politiechef nam het advies van de politiekachtencommissie over en achtte verzoekers klacht over het aangewende geweld, niet gegrond. In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman liet de politiechef in aanvulling daarop het volgende weten.

De werkwijze voor de inzet van politiehonden is gebaseerd op de Politiewet en de ambtsinstructie. De inzet is een afweging van proportionaliteit en subsidiariteit en dient redelijk en gematigd te zijn. Verder dient de inzet onder voortdurend toezicht en controle van de geleider plaats te vinden. Aanvullend wordt bij de toetsing van de inzet van een politiehond door het Openbaar Ministerie van het arrondissementsparket Zeeland-West-Brabant gebruik gemaakt van "De gebeten hond. Adviesrapport betreffende inzetcriteria voor surveillancehonden en AOE-honden".

Binnen de eenheid Zeeland-West-Brabant is een aantal procedures nader uitgewerkt in methodieken die worden aangeboden in de dagelijkse hondentraining waaronder het gebruik van het noodluik. Volgens de politiechef is het in de volgende situaties toegestaan om een politiehond via het noodluik los te laten.

1. Bij risicosituaties waarbij de hondengeleider buiten de auto is gepositioneerd;
2. Bij een vluchtende verdachte die zich aan zijn aanhouding probeert te onttrekken;
3. In het geval waarin een hondengeleider niet via de buitenzijde van de auto bij het kennelgedeelte kan komen.

Hoewel er binnen de eenheid formeel geen afspraken bestaan over het openen van het noodluik in de politieauto, wordt de volgende werkwijze wel getraind en eenduidig toegepast. De hondengeleider kan via een magnetische sluiting het noodluik openen of al eerder handmatig geopend hebben. De hond dient bij het verlaten van het voertuig eerst onder toezicht en controle van de geleider te worden gebracht. In voorkomende gevallen zal de geleider dus de hond bij zich roepen en vanuit deze controle zijn hond eventueel verder inzetten. Een uitzondering is mogelijk indien er sprake is van een vluchtende verdachte. In dat geval wordt de hond, na het verlaten van het voertuig, middels een commando gelijktijdig doorgezet in achtervolging. Hierbij passeert de hond eerst de hondengeleider, waarbij er sprake is van controle, middels commando.

De politiechef stelt zich op het standpunt dat politieambtenaar S. conform de bovengenoemde werkafspraken heeft gehandeld. Zo wist S. in de situatie waarop de klacht betrekking heeft, dat hij zijn diensthond eerst onder zijn toezicht en controle moet brengen voordat hij verder met zijn hond initiatief neemt in relatie tot het handelen van de verdachte. Gelet op de training en ervaring is dit in deze situatie een verantwoordelijke keuze geweest van S. Zoals blijkt uit het proces-verbaal van S. heeft hij meteen nadat de diensthond het voertuig had verlaten, het eerder genoemde toezicht en controle tot stand gebracht, middels het aanroepen van de hond. Gezien de reactie van de verdachte was

een verdere handeling met zijn hond richting verdachte niet meer noodzakelijk en is de inzet van de diensthond direct beëindigd, aldus de politiechef.

BEOORDELING

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op lichamelijke integriteit is een grondrecht dat door de Grondwet en internationale verdragen wordt beschermd (zie: Achtergrond, onder 1 en 2). Het gebruik van geweld tegen personen betekent een inbreuk op dit grondrecht. Een politieambtenaar die in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening is, is echter bevoegd (fysiek) geweld te gebruiken wanneer dit noodzakelijk is en een minder ingrijpend middel niet voor handen is (zie: Achtergrond, onder 4). Aan het gebruik van geweld dient zo mogelijk een waarschuwing vooraf te gaan.

Gelet op het strafbare feit waarvan verzoeker werd verdacht (diefstal met geweld) en zijn weggedrag waarbij hij met name binnen de bebouwde kom grote risico's nam om zich aan zijn aanhouding te onttrekken, kan de Nationale ombudsman begrijpen dat politieambtenaar S. in een split second overwoog om zijn diensthond in te zetten. Een dergelijke inzet past binnen de criteria zoals die zijn neergelegd in "De gebeten hond. Adviesrapport betreffende inzetcriteria voor surveillancehonden en AOE-honden".

De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat S. kostbare tijd zou besparen wanneer hij zijn diensthond van binnenuit het voertuig zou halen en niet, zoals normaal gebruikelijk, aan de achterkant van zijn voertuig. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat een dergelijke manier van handelen, behoudens de situatie waarin er sprake is van ogenblikkelijk noodweer, onaanvaardbare risico's met zich meebrengt voor de aan te houden verdachte en andere personen die in de omgeving van de inzet aanwezig (kunnen) zijn. Om risico's te beperken stelt artikel 15 van de Ambtsinstructie (zie: Achtergrond: onder 5) aan de inzet van een diensthond de belangrijke eis dat deze inzet slechts is geoorloofd wanneer de diensthond onder het "direct en voortdurend toezicht" van een geleider staat. In rapport 2015/029 gaf de Nationale ombudsman al aan dat "direct en voortdurend toezicht" inhoudt dat de hondengeleider in principe de hele tijd visueel contact moet hebben met zijn hond. De mogelijkheid bestaat dat zijn hond tijdens het lokaliseren van een verdachte door terreinomstandigheden of objecten heel even uit het zicht van de hondengeleider kan zijn. Wanneer de hondengeleider zijn hond niet kort daarna weer ziet dan moet hij de hond terugroepen teneinde het directe visuele toezicht weer mogelijk te maken.

Hoewel S., gelet op het vluchtgedrag van verzoeker, in de veronderstelling kon verkeren dat verzoeker zich na het verlaten van diens auto snel uit de voeten zou maken, heeft hij naar het oordeel van de Nationale ombudsman een risico op een ongewilde hondenbeet genomen, door niet te wachten tot zijn diensthond de politieauto had verlaten. De Nationale ombudsman merkt in dit verband op dat er op dat moment geen sprake was

van een noodweersituatie die dat zou hebben kunnen rechtvaardigen. Door niet te wachten op zijn hond heeft S. hem niet onder "direct en voortdurend toezicht" gesteld alvorens de achtervolging te voet te vervolgen. Door zich zelf direct in de richting van verzoeker te begeven, had S. vanaf het moment waarop hij zijn auto verliet geen zicht op en ook geen idee van wat zijn diensthond op dat moment achter hem deed. Dat zijn collega P. op dat moment mogelijk wel even zicht op de diensthond had, doet daar niet aan af, aangezien P. niet getraind, noch bevoegd was om met een diensthond te werken. De Nationale ombudsman is daarom van oordeel dat S. niet professioneel heeft gehandeld door vanaf het begin van de inzet van zijn diensthond geen "direct en voortdurend toezicht" uit te oefenen alvorens de achtervolging in te zetten.

Een politieambtenaar die in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening is, is op grond van artikel 7, eerste lid, jo vijfde lid Politiewet 2012 bevoegd om, buiten noodweersituaties, fysiek geweld te gebruiken wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn taak, en een minder ingrijpend middel niet voor handen is (zie: Achtergrond onder 4). Bij de aanhouding van een verdachte kan, mits in overeenstemming met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, geweld worden toegepast indien dat noodzakelijk is om een bepaald doel, in dit geval het realiseren van de aanhouding, te bereiken. Tegen een verdachte die geen verzet pleegt tegen zijn aanhouding mag dus in principe geen geweld worden aangewend.

Hiervoor heeft de Nationale ombudsman geconcludeerd dat politieambtenaar S. zijn hond niet onder "direct en voortdurend toezicht" had op het moment waarop hij zich in de richting van verzoeker begaf. S. nam hiermee het risico dat zijn diensthond verzoeker, zijn collega P. of een toevallig aanwezige derde, zou kunnen bijten en daarmee letsel van meer dan geringe betekenis zou kunnen toebrengen. Op het moment waarop verzoeker zich, in tegenstelling tot de aannahme en veronderstelling van S. dat hij zou vluchten, geheel onverwacht in de richting van S. begaf en zich overgaf, besefte S. zich dat zijn diensthond vrij los liep en op dat moment nog een gevaar vormde voor verzoeker. Om een onnodige hondenbeet te voorkomen, bracht S. verzoeker direct naar de grond en plaatste daarbij zijn knie op verzoeker zodat hij verzoeker alvast onder controle had teneinde zijn diensthond te kunnen beletten verzoeker alsnog te bijten. Hoewel S., nadat hij door P. werd gewaarschuwd dat de diensthond uit de auto sprong, er vervolgens in slaagde te verijdelen dat zijn diensthond verzoeker alsnog zou bijten, was het S. die zichzelf in deze situatie had gebracht en zag hij zich daardoor klaarblijkelijk gedwongen om geweld jegens verzoeker aan te wenden terwijl dat, gelet op het gedrag van verzoeker, onnodig en daarmee naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet gerechtvaardigd was. Er was geen sprake van een noodtoestand die het gedrag van S. eventueel nog zou kunnen rechtvaardigen, nu S. zichzelf in deze situatie had gebracht. Door verzoeker, zonder dat deze verzet pleegde of op een andere manier daartoe zelf aanleiding gaf, met geweld naar de grond te werken, heeft S. gehandeld in strijd met het vereiste dat grondrechten moeten worden gerespecteerd; in dit geval het recht op eerbiediging van de lichamelijke integriteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Zeeland-West-Brabant is gegrond wegens schending van het vereiste dat grondrechten moeten worden gerespecteerd; in dit geval het recht op eerbiediging van de lichamelijke integriteit.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

1. GRONDWET

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

2. EUROPEES VERDRAG VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS (EVRM)

Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, van zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

3. WETBOEK VAN STRAFRECHT

Artikel 311, eerste lid sub 5

"1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:
5°. diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum."

4. POLITIEWET 2012

Artikel 7

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld of vrijheidsbeperkende middelen te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik hiervan verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere

wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.

(...)

5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."

5. AMBTSINSTRUCTIE VOOR DE POLITIE, DE KONINKLIJKE MARECHAUSSEE EN DE BUITENGEWOON OPSPORINGSAMBTENAAR

Artikel 15

"1. Het inzetten van een politie-surveillancehond is slechts geoorloofd onder het direct en voortdurend toezicht van een geleider bij:

- a. de surveillancedienst, en
  - b. het optreden van de mobiele eenheid na toestemming van het bevoegd gezag.
2. Het inzetten van een AOE-hond is slechts geoorloofd onder het direct en voortdurend toezicht van een geleider bij het, na toestemming van het bevoegd gezag, optreden van een AOE of een bijstandseenheid als bedoeld in artikel 60 van de Politiewet 1993.
3. De geleider dient in het bezit te zijn van een krachtens artikel 49, eerste lid, van de Politiewet 1993 vastgesteld certificaat."

6. REGELING POLITIEHONDEN

Artikel 1

"In deze regeling wordt verstaan onder:

f. keuringsreglement: als bijlage opgenomen reglement op grond waarvan keuringen plaatsvinden..."

Artikel 4

"Bewapening met een politiesurveillancehond geschiedt uitsluitend bij het optreden van de surveillancedienst of de mobiele eenheid."

Artikel 11 Keuringsvoorschriften politiesurveillancehond

"3. Het keuringsreglement voor de politiesurveillancehond bevat tenminste de volgende eisen:

- a. gehoorzaamheid van de politiesurveillancehond aan de geleider;
- b. een goede samenwerking van de politiesurveillancehond met de geleider;
- c. de vaardigheid van de politiesurveillancehond in het kunnen nemen van alle hindernissen die voor een goed functioneren in de praktijk noodzakelijk zijn; en

d. het vermogen van de surveillancehond om op commando van de geleider geweld tegen derden toe te passen respectievelijk te beëindigen."

7. KEURINGSREGLEMENT SURVEILLANCEHOND. (BIJLAGE 8 BIJ DE REGELING)

POLITIEHONDEN)

3.3.1 Doelstelling

"De hond wordt ingezet op een vluchtende verdachte, die nadat de hond is ingezet zich overgeeft en stil gaat staan. De hond moet zijn beheersbaarheid tonen."

3.3.2 Omschrijving

"Nadat de hond is ingezet geeft de verdachte zich, na een teken van de keurmeester daartoe, over. De hond moet direct overgaan tot bewaken als hij bij de verdachte is aangekomen. Nadat de verdachte zich heeft overgegeven, mag de geleider tot tweemaal toe een commando tot niet bijten geven. ..."

3.3.3 Uitvoering

"Tijdens de surveillance ontdekt de geleider iemand die even daarvoor een misdrijf heeft gepleegd. De geleider roept de verdachte aan met de woorden: "Halt politie, geeft u over of de hond wordt ingezet." Hieraan wordt ook, na herhaling, door de verdachte geen gevolg gegeven. Vervolgens lijnt de geleider zijn hond af en geeft opdracht de verdachte tot staan te brengen. De geleider volgt zijn hond. Als de hond in achtervolging de verdachte op ongeveer 30 meter is genaderd, geeft de verdachte zich over door zich om te draaien en stil te gaan staan. Als de hond bij de verdachte is aangekomen, gaat de hond onmiddellijk over tot bewaking. (...) Na aanhouding past de geleider een veiligheidsfouillering toe bij de verdachte. (...) Na de fouillering wordt de verdachte overgebracht naar een gereedstaande dienstauto. (...) Op een afstand van ongeveer 2 meter van de dienstauto laat de geleider de verdachte halt houden. De geleider laat de hond bij de verdachte achter, waarna hij de deur van de dienstauto moet openen. De verdachte doet hierna een vluchtpoging. De verdachte draait daartoe van de hond af in de richting waar hij vandaan is gekomen. De hond moet de verdachte, zonder dat hij het commando krijgt, resoluut tot staan brengen en al of niet op commando loslaten en overgaan tot bewaken."